

Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoituksen Natura-arviointia varten tehtävä lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus päämuuttoreittien osalta

Sammanfattning

I den här utredningen utvärderas de kumulativa konsekvenserna av vindkraftskonstruktionerna på flyttfåglarna inom de områden som i landskapsplaneringen i Österbotten och Södra Österbotten utsetts till potentiella för vindkraft. Arternas huvudsakliga migrationsrutter har granskats. I granskningen ingår också de vindkraftverksprojekt som befinner sig på områden som lämnats utanför landskapsplaneringens potentiella vindkraftsområdesreservationer. Målet för utredningen var att tillhandahålla tillräcklig information om de kumulativa konsekvenserna på flyttfåglarna som stöd för landskapsplaneringen.

Enligt naturskyddslagens 65 § bör man i samband med uppgörandet av landskapsplanen bedöma (de eventuella) konsekvenserna för Natura 2000-områdena. Denna rapport behandlar kollisionsmodelleringen rörande fåglarnas huvudsakliga migrationsrutter som bör göras upp för bedömningen av konsekvenserna för Natura-områdena i landskapsplaneringen för Österbotten och Södra Österbotten. I skyddsgrunderna för de ifrågavarande Natura-områdena ingår arter för vilka vindkraftverkens inverknings är centrala: sädgås, sångsvan, lomfåglar, arktiska sjöfåglar, trana och havsörn. På basen av kollisionsmodelleringen uppgjordes en populationsmodellering för samma arter. Som migrationsrutter användes de av BirdLife Suomi publicerade nationella huvudmigrationsrutterna (uppdaterat material 2023).

För modelleringsarbetet i Sitowise Oy ansvarade miljöexpert Markku Huttunen (FT, biologi). I arbetsgruppen som gjort upp rapporten deltog dessutom FM Juha Kiiski, FM Tommi Lievonen, FM Lauri Erävuori, FM Lauri Nevalainen, FM Heli Nukki och MMT Petra Tallberg. På grund av arbetets omfattning och landskapsplanens granskningsmetod har inget terrängarbete ingått. Experter från Södra Österbottens NTM-central och Forststyrelsen har deltagit i handledningen av arbetet tillsammans med representanter för landskapsförbunden.

På basen av den uppgjorda kollisions- och populationsmodelleringen har de granskade vindkraftsområdena inga märkbara skadliga konsekvenser för någon av de granskade arterna på huvudmigrationsrutterna i Österbotten och Södra Österbotten. På basen av de i rapporten presenterade resultaten från modelleringarna kan man tillförlitligt utvärdera konsekvenserna för arterna

som är grund för skyddet av Natura-områdena. Dyliga konsekvenser utgörs främst av kollisionsrisk och dödlighet samt hindereffekter.

1 Inledning

Detta arbete baserar sig på Natura-konsekvensbedömningen för Södra Österbottens och Österbottens landskapsplans vindkraftsområden (Sitowise 2022). I arbetet utvärderas konsekvenserna av landskapens existerande och planerade vindkraftskonstruktioner för flyttfåglarna längs med de i flyttfågelutvärderingen (Sitowise 2022) identifierade huvudsakliga migrationsrutterna eller flyttstråken.

I granskningen har redan byggda och planerade vindkraftverk samt planeringsreservationerna för vindkraft i landskaps- och generalplanerna inom området tagits i beaktande. Arterna som är grund för skyddet av Natura-områdena inom Österbotten och Södra Österbotten har tagits i beaktande: sädgås, sångsvan, lomfåglar (storlom, smålom), arktiska sjöfåglar (sjöorre, svärta, alfågel), trana och havsörn. De ifrågakvarande arternas huvudmigrationsrutters placering i förhållande till de föreslagna landskapsplanernas vindkraftsområde-reservationer granskades och kollisions- och populationsmodeller uppgjordes på basen av detta.

Modellutredningen har uppgjorts på basen av existerande data. Som utgångsdata för kollisionsmodelleringen användes BirdLife Suomis nationella data om huvudmigrationsrutter och rapporten Tuulivoimarakentamisen vaikutukset muuttolinnustoon Pohjois-Pohjanmaalla-raporttia (Vindkraftverksbyggandets inverkan på flyttfåglarna i Norra Österbotten, Pohjois-Pohjanmaan liitto 2016). Kartorna baserar sig på Lantmäteriverkets bakgrundskartaserie. Populationsmodelleringen gjordes på basen av kollisionsmodelleringens resultat med PopTools-programmet för arterna som utgör grund för skyddet av Natura-områdena.

Slutledningar

På basen av de i den här rapporten presenterade resultaten från den uppgjorda kollision- och populationsmodelleringen kan man tillförlitligt utvärdera konsekvenserna för fågelarterna som är grund för skyddet av Natura-områdena med avseende på huvudmigrationsrutterna. Dyliga konsekvenser utgörs främst av kollisionsrisk och dödlighet samt hindereffekter. Konsekvenserna har i rapporten granskats både årligen och på längre sikt för hela vindkraftverkens antagna livscykel, i det här fallet 20 år.

På basen av den uppgjorda kollision- och populationsmodelleringen har den maximala mängden vindkraft i landskapsplanen för Österbotten och Södra Österbotten inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I rapporten har endast en del av de flyttfågelarter som påträffas i Österbotten och Södra Österbotten granskats, men granskningen har gjorts för de viktigaste arterna som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. Trots att populationsutvecklingen för sädgås, storlom, svärta och alfågel redan nu visar en naturlig sjunkande trend är den ökade dödligheten på populationsnivå ändå liten och äventyrar inte populationernas existens i Finland eller ännu mindre på ett större område.

Kollisionseffekten kan vara betydande om vindkraftområdena befinner sig i så kallade flaskhalsar, det vill säga på ställen i terrängen där flyttstråken smalnar och koncentreras på ett smalt område. På Finlands havsområden och oftast också landområden kan fåglarna undvika vindkraftsparkerna och flaskhalssituationer uppstår inte. Med hjälp av kollisionsmodelleringen har man kunnat granska fågelkollisionernas teoretiska antal med hjälp av givna gränsvärden. Antalet kollisioner är ändå också som bäst endast ett riktgivande värde. Trots detta representerar denna utredning bästa tillgängliga data och är tillräcklig på landskapsnivå.

Enligt uträkningar gjorda enligt försiktighetsprinciperna blir konsekvenserna av den maximala dödligheten i förhållande till gränsen för märkbara konsekvenser mycket liten för alla de arter som granskats i den här rapporten. Med beaktande av försiktighetsprincipen är det befogat att utvärdera konsekvenserna av landskapsplanens vindkrafts kollisionsdödlighet för de granskade arternas del i förhållande till populationerna som små också då de är som störst.